

Konu:	Kripto Para ile Ücret ve Türevlerinin Ödenmesi
Sayı:	2021/53
Tarih:	14.04.2021
Özet:	Bültenimizde, kripto para olarak bilinen sanal para araçlarıyla ücret ve yan hak gibi ödemelerin yapılıp yapılamayacağı ve hangi kesintilere tabi olacağı açıklanmıştır.

Kripto para, takas işlemlerinde kullanılabilen, dijital, şifrelenmiş sanal para birimidir. İlk kripto para olan [Bitcoin, 2009 yılının başlarında ortaya çıkıp geliştirildi.](#)

Kripto paralar yerli ve yabancı birçok kripto para borsasından alınmakta ve satılmaktadır. Kripto paralar çıkışından itibaren hızla popülerlik ve kullanım alanı fazlalığı kazanmıştır. Bilgi Teknolojileri Kurumu'nun 2020 yılındaki kripto para hakkındaki raporuna göre; ***"Dijital paranın en yaygın kullanım alanı ödemedir. Artık ulusal ve uluslararası ticaret anlaşmalarının ödeme yöntemleri arasında dijital para türleri de yer almaktadır. Bunun yanında dijital para birikim ve yatırım yöntemi olarak da kabul edilmektedir."***

Kullanım alanları arasında ücret ve türevi ödemelerin gerçekleştirilme aracı olarak da kullanılması gündemdedir. Bazı ülkelerde yürürlüğe konmuş haldedir. Fakat burada karışıklık yaratan durum bu ödemenin sigorta ve vergi açısından kesintilerinin nasıl olacağı noktasıdır.

Bu konuda Dünya'da gerçekleşen örneklerden birkaçı şu şekildedir:

- ABD'de Miami Belediye Başkanı Francis Suarez, belediyede çalışanların maaşlarının ve vergilerin Bitcoin ile ödenmesi için öneride bulundu. Komisyon, 4'e 1 oyla kararı onaylayarak, konu hakkında atılacak adımların uygulanabilirliğini incelemeyi kabul etti. (ABD)
- Yazılım hizmetleri sağlayıcısı Sequoia Holdings çalışanlarına, maaşlarının bir kısmını kripto para birimi şeklinde alma seçeneği sunmaya başladı. (ABD)
- Yeni Zelanda hükümeti, çalışanların maaşlarını kripto para cinsinden almalarını onayladı. İç Gelir İdaresi, bu ödemelerin de vergilendirileceğini belirtmiştir. (Yeni Zelanda)
- 2017 yılında GMO Internet Group adlı şirketten yapılan açıklamada, 2018'in mart ayından itibaren 4 bin çalışana maaşlarının 100 bin yenlik (yaklaşık 870 dolar) kısmının kripto para birimi ile ödeme seçeneği sunulacağını belirtmiştir. (Japonya)
- MicroStrategy, yönetim kurulu üyelerinin ücretlerini bundan böyle nakit yerine Bitcoin olarak alacağını açıkladı. (ABD)

Günümüzde bu örneklerin çok daha fazlası gerçekleşmiştir ve daha da artacaktır. BTK'nın raporuna göre, ABD kripto para birimini yasal olarak kabul etmekte olup en fazla kripto para birimi ve kullanıcısına sahiptir. Mayıs 2020 verilerine göre Güney Kore, Rusya, Çin ve İngiltere kripto paraya yatırım yapan ülkelerdir. Türkiye ise bu sıralamada 14. olarak yer almaktadır.

Kripto paraların yasallığı ülkeden ülkeye değişmektedir. Bazılarında yasallık durumu hala belirsiz ya da değişkenken, bazı ülkeler kullanımına ve ticaretine açık açık izin vermektedir. Bazı ülkeler ise kripto para kullanımını yasaklamış veya kullanıma sınır getirmiş durumdadır. Türkiye'deki yasal sürecine bakıldığında, kripto paralar, Türk hukuk sisteminde henüz düzenleme altına alınmamıştır. 2020 yılının Eylül ayında, Resmi Gazete yayınlanan Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP), kripto finansal varlıkların "edinimini, alım, satım ve devir" işlemlerinde vergi düzenlemesi yapılacağı ilan edilmiştir. 12 Mart

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr

2021’de açıklanan “Ekonomik Reform Paketi” ve sonrasında açıklanan “Ekonomi Reformları Eylem Planında Merkez Bankasına dijital paranın ekonomik, teknolojik ve hukuki altyapısını oluşturma görevi verilmiştir. 2021 yılının sonuna kadar birtakım düzenlemelerin yapılması öngörülmektedir.

Türkiye’de henüz bir düzenleme olmadığından diğer ülkelerdeki uygulamaları incelemek faydalı olacaktır. İngiltere’de, 1 Kasım 2019’da Majesteleri’nin Gelir ve Gümrük Dairesi (HMRC), [istihdam yoluyla alınan tüm kripto para birimlerinin ve varlıkların, tıpkı yasal para ile ödenen gelirle aynı şekilde gelir vergisine ve ulusal sigorta kesintilerine tabi olduğuna dair güncellenmiş bir kılavuz yayınladı.](#)

Kripto olarak ödeme yapılırsa, bunların değeri Sterline göre belirlenecek ve [Gelir Vergisi ve Ulusal Sigorta katkıları ödeyecekler.](#) Buna göre, İngiltere’de bulunan PAYE (Pay as you earn) sistemine yer alan yükümlülükler aynı şekilde devam edecektir. İngiltere de hem sigorta hem vergi açısından ödeme yapılmaktadır. Ayrıca, daha sonra ücret olarak ödenen kripto para alınıp satılıyorsa, sermaye kazancı olarak bildirilecektir.

Hollanda’da yapılan vergi düzenlenmesine göre ise, kripto para ile yapılan ödemeler diğer ödemelerle aynı şekilde vergilendirmeye tabi olacaktır. [Ödendikleri zamanki Euro değerine göre vergilendirilmektedir.](#)

Yeni Zelanda ise Hollanda’daki uygulamayı takip etmektedir fakat kendi düzenlemesi kapsamında birkaç ekleme yapmıştır. Buna göre, maaş şeklinde yapılan kripto ödemelerin normal para birimine sabitlenmesi gerekmektedir. Aslında burada çalışanın ücret güvencesini sağlamaktadır.

Kripto paranın vergilendirilmesi sürecine geçilmeden önce kripto paranın türünün tanımlanması gerekmektedir. Ülkeler aşağıda belirtildiği şekilde tanımlamalarını yapmış ardında bu tanımlamaya göre vergi kılavuzları hazırlamıştır.

- [Emtia:](#) Avusturya, Kanada, Çin, Endonezya
- [Para:](#) Belçika, İtalya, Polonya
- [Gayri maddi varlık:](#) Avustralya, Fransa, İspanya, İsveç, İsviçre, İngiltere
- [Finansal varlık:](#) Brezilya, Danimarka, Japonya

Türkiye’de de kripto para piyasasındaki kullanıcı sayısı hızla arttığından ötürü gerekli düzenlemelerin yapılmasını beklemekteyiz. Bu sebeple ilk önce kripto paranın türünün yukarıdaki gibi tanımlanması olacaktır. Bu sayede yatırım aracı olarak kullanılan sanal para, ücret ve yan hak ödemelerinde de kullanılabilir bir araç haline gelip gelmeyeceği tartışılabilecektir. Bunun için ilk olarak Türkiye’de ücret ve yan haklarla ilgili mevzuata bakmak uygun olacaktır.

Türkiye’de ücret hakkındaki kanun maddeleri şu şekildedir:

- Genel anlamda ücret bir kimseye bir iş karşılığında işveren veya üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve para ile ödenen tutardır.
- Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak kural olarak, [Türk parası ile işyerinde veya özel olarak açılan bir banka hesabına ödenir.](#)
- Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak, yabancı para olarak kararlaştırılmış ise [ödeme günündeki rayice göre Türk parası ile ödeme yapılabilir.](#)
- [Emre muharrer senetle \(bono ile\), kuponla veya yurttan geçerli parayı temsil ettiği iddia olunan bir senetle veya diğer herhangi bir şekilde ücret ödemesi yapılamaz.](#)

Consulta İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mahallesi Kore Şehitleri Cad, Üsteğmen Mehmet Gönenç Sk. No:3, 34394 Şişli

(0212) 347 34 00

infososyalguvenlik@consulta.com.tr

Söz konusu mevzuat hükümleri ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ'in birlikte değerlendirilmesi ile ücretin Türk Parası cinsinden ödenmesi zorunluluktur.

Bununla birlikte, bayram yardımı, yılbaşı hediyesi vb. yan haklara ilişkin olarak kararlaştırılmış bir ödeme cinsi para ise bu sistemin değiştirilmesi esaslı değişikliğe tabidir. Ancak kararlaştırılmamış bir ek faydanın kripto ile yapılması mevcut düzenlemelere göre netlik barındırmamaktadır. **Bununla birlikte, ödemenin doğrudan nakdi nitelikte sayılması sebebiyle ödemenin yapıldığı gündeki Türk Lirası cinsinden sigorta primine ve vergiye tabi olacağını ve ücret gideri kabul edileceğini ve beyannameye konu edileceğini düşünmekteyiz.**

Türkiye bu düzenleme için yeni düzenleme yaratabilir ya da onu para olarak tanımlayarak önceden var olan mevzuat hükümleri ile yasal bir statüye kavuşturabileceğini düşünmekteyiz.

Saygılarımızla

CONSULTA İş ve Sosyal Güvenlik

(*) Sirkülerlerimizde yapılan açıklamalar yalnızca bilgilendirme amaçlı olup, kesin işlem tesis etmeden önce uzmanlarımızdan görüş ve yönlendirme alınmasını önemle tavsiye ederiz. Bu sirkülerlerin amacı tek başına uygulamalara yön vermek olmayıp; mükelleflerimizin risk, fırsat ve değişiklikler hakkında güncel bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır. Yegâne kaynak olarak sirkülerlerimizdeki açıklamaların kullanılması halinde doğabilecek olası zararlardan CONSULTA sorumlu olmayacaktır.